

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120201731
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120201731.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: 1. B. X., I.. XX.XX.XXXX, Z. I.. M.. W. XX, XXX XX Y., 2. B. E., I.. XX.XX.XXXX, Z. I.Á.. M.. W. XX, XXX XX Y. obaja právne zastúpení JUDr. Katarína Andráš Lešková, IČO: 42083524, so sídlom Plzenská 2, 080 01 Prešov proti žalovanému: Poštová banka, a.s., IČO: 31340890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava-Staré Mesto právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., IČO: 47 232 471, Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.381,56 EUR, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom ako oprávneným spoločne a nerozdielne sumu 1 381,56 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 15.02.2020 až do zaplataenia, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcom ako oprávneným spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 04.02.2020 sa žalobcovia domáhali na žalovanom vydania bezdôvodného obohatenia v sume 1381,56 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9,00% ročne z tejto sumy od dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému až do zaplataenia.

1.1. Žalobcovia v žalobe uviedli:

Žalobcovia dňa 13.10.2010 uzavreli so žalovanou zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 14.000 EUR. Výška mesačnej splátky predstavovala 206,24 EUR, počet mesačných splátok mal byť 120, výška úrokovej sadzby bola 10,9 % p. a., RPMN 11,69 %, priemerná RPMN 13,63 %. Konečná splatnosť úveru bola určená k dátumu 25.10.2020. Celkové náklady spojené s úverom boli vyčíslené na 9.304,81 EUR. Žalobcovia titulom predmetnej zmluvy o úvere splatili k 8.2.2017 celkom sumu 15.381,56 EUR. V októbri 2019 žalobkyňa v 2. rade konzultovala u svojej právnej zástupkyne otázku vypořádania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, pričom v tej súvislosti došlo aj k podaniu žaloby na súd. V rámci posúdenia možnosti oslobodenia od súdnych poplatkov v uvedenom súdnom konaní žalobkyňa v 2. rade špecifikovala aj svoje doterajšie záväzky a konzultovala s právnou zástupkyňou úverovú zmluvu, ktorá je predmetom tejto žaloby. Žalobkyňa v 2. rade bolo zo strany právnej zástupkyne poskytnuté vysvetlenie obsahu a náležitostí tejto úverovej zmluvy a bola informovaná o možnosti podať vo vzťahu k žalovanej žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia.

V danom prípade ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Podľa § 9 ods. 2), písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) platného a účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy musí zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí obsahovať:

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

Podľa § 11 ods. 1), písm. a), b) ZoSÚ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak:

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Žalovaná pri podpise úverovej zmluvy nepredložila žalobcom splátkový kalendár z ktorého by bolo zrejmé, koľko z mesačnej splátky, ktorá je vo výške 206,24 EUR odchádza na istinu, koľko na úrok a koľko na poplatky, hoci podľa uvedeného zákona o spotrebiteľských úveroch tak bola povinná urobiť. Naplnenie formy tohto zákonného ustanovenia sa dá jedine rozpisom splátok, čo v tomto prípade dodržané nebolo.

Žalovaná v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX taktiež uvádza nesprávny údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (ďalej len „RPMN“), ktorú tu vyčísluje na 11,69 %. Podľa nášho názoru ide o klamlivý údaj v neprospech spotrebiteľa, keďže podľa prepočtu internetovej kalkulačky správna výška RPMN má byť 13,42 %. V zmluve o úvere v časti (4.1) je uvedená celková výška nákladov 9.304,81 EUR, istina je 14.000 EUR, t. j. spolu je to 23.304,81 EUR. Výška mesačnej splátky je 206,24 EUR a počet mesačných splátok je 120. Skutočná suma, ktorú žalobcovia titulom predmetného úveru žalovanej uhradia je 206,24 EUR x 120 = 24 748,80 EUR. Táto suma je totožná aj s údajom v kalkulačke RPMN v časti splatená suma.

Podľa § 451 ods. 1, 2 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Ako bezdôvodné obohatenie žalujeme rozdiel vo výške medzi žalobcami vykonanými platbami t. j. 15.381,56 EUR a výškou úveru poskytnutého žalovanou 14.000 EUR, t. j. vo výške 1.381,56 EUR.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 13.02.2020, v ktorom uviedol:

1) Žalobcovia sa svojim návrhom zo dňa 4.2.2020 domáhajú, aby súd zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.381,56 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 365,33 Eur od druhého dňa po dni doručenia žaloby. Žalovaný popiera skutočnosti tvrdené žalobcami a predkladá námietku premlčania.

2) Bezdôvodné obohatenie a námietka premlčania. Žalovaný namieta premlčanie žalobcami uplatneného nároku, a to tak v subjektívnej ako aj v objektívnej premlčacej dobe. V prvom rade je potrebné uviesť, že aj keby sa vychádzalo z objektívnej premlčacej doby, nárok žalobcu za predpokladu, že by bol poskytnutý úver bezúročný a bezpoplatkový (čo žalovaný zásadne popiera), by bol dôvodný maximálne vo výške 772,- Eur, teda len za splátky uhradené po 4.2.2017. Žalovaný má taktiež za to, že pre plynutie subjektívnej lehoty nie je rozhodujúce to, že údaje v októbri 2019 žalovaní konzultovali so svojou právnou zástupkyňou inú právnu záležitosť, v rámci ktorej právnej zástupkyne predložili aj Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 13.10.2010 [ďalej len „zmluva o úvere“], pričom právna zástupkyňa im následne vysvetlila obsah tejto zmluvy ako aj prípadné nároky. Ide o ničím nepodložené tvrdenia žalobcov, resp. ich právnej zástupkyne, ktoré nie je možné žiadnym relevantným spôsobom verifikovať. Navyše ide o zosúladené tvrdenia subjektov s rovnakým záujmom na výsledku konania, dokonca advokát je v zmysle zákona č. 586/2003 Z. z. povinný obhajovať záujmy klienta a využívať všetky dostupné právne prostriedky v jeho prospech. Žalovaný má jednoznačne za to, že rozhodujúcim momentom pre plynutie subjektívnej premlčacej doby je deň úhrady tej ktorej splátky a nie až deň, kedy sa žalobcovia údajne mali od svojho právneho zástupcu dozvedieť o tom, že poskytnutý úver je bezúročný a bezpoplatkový. Z tohto dôvodu možno teda celý nárok žalobcov považovať jednoznačne za premlčaný. Podľa ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka „ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.“ Vzhľadom na citované ustanovenie ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa na dané konanie použijú ustanovenia Občianskeho

zákonníka upravujúce premlčanie. V zmysle ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka „právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.“ V zmysle ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka „najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.“

3) Údajná nesprávna výška RPMN. V prvom rade je potrebné uviesť, že žalobcovia pri výpočte RPMN vychádzali z internetovej, nezáväznej kalkulačky portálu sme.sk, ktorá nezohľadňuje novelizáciu právnych ustanovení. Internetové kalkulačky neposkytujú úplné a presné výpočty, sú orientačným nástrojom, ktorý informatívne počíta RPMN, no nemožno na ne hľadiť ako na záväzný dôkaz.

Ďalej, v zmluve o úvere žalobcovia sami dobrovoľne požiadali o poistenie úveru.

Podľa bodu 10.1 Obchodných podmienok „Ustanovenia tohto článku sa použijú v prípade, ak Dlžník v Návrhu prejavil svoj záujem o Poistenie alebo o zriadenie osobného účtu s balíkom MAXI, ktorý zahŕňa aj cestovné poistenie k platobným kartám [Cestovné poistenie]. Podmienky Poistenia sú upravené v Poistnej zmluve č. L. [Poistná zmluva PU], ktorú uzavreli Banka ako poisťník a Poisťovňa Poštovej banky, a. s., Dvořákovo nábřeží 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 405 410 [Poisťovňa] ako poisťiteľ a vo Všeobecných poistných podmienkach pre poistenie schopnosti splácať úver [VPP PU], ktoré sú súčasťou Poistnej zmluvy PU. Podmienky Cestovného poistenia sú upravené v Poistnej zmluve č. L. [Poistná zmluva CP], ktorú uzavreli Banka ako poisťník a Poisťovňa ako poisťiteľ a vo Všeobecných poistných podmienkach pre cestovné poistenie k platobným kartám [VPP CP], ktoré sú súčasťou Poistnej zmluvy CP.“

Ďalej podľa bodu 10.3 Obchodných podmienok „S uzavretím Poistenia je spojená povinnosť platiť náklady spojené s Poistením, ktorých výška je uvedená v Sadzobníku poplatkov a v Poistnej zmluve PU. Ak si Dlžník vybral Poistenie, súhlasí s tým, že akékoľvek náklady spojené s Poistením sú súčasťou splátky úveru.“

A nakoniec podľa bodu 10.4 Obchodných podmienok „Vo vzťahu k zvolenému poisteniu [Základný súbor Poistenia alebo Komplexný súbor Poistenia a/alebo Cestovné poistenie] Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil a vyjadruje súhlas s príslušnou poistnou zmluvou a poistnými podmienkami Poisťovne, ktoré sú uvedené v bode 10.1 a že súhlasí so spracovaním osobných údajov a údajov súvisiacich s poskytnutým úverom, resp. údajov súvisiacich s platobnou kartou, ku ktorej je zriadené Cestovné poistenie na účely zvoleného poistenia Poisťovňou v rozsahu podľa VPP PU, resp. VPP CP, a to po dobu nevyhnutne potrebnú na zabezpečenie práv a povinností vyplývajúcich zo zvoleného poistenia a vyjadruje súhlas s tým, aby Banka poskytla tieto údaje Poisťovni. Dlžník zároveň súhlasí so zisťovaním a preskúvaním skutočností týkajúcich sa poistnej udalosti Poisťovňou.“

Z textu zmluvy o úvere, ako aj z bodu 10.1 Obchodných podmienok vyplýva dobrovoľnosť uzatvorenia poistenia, nie nevyhnutnosť pre uzatvorenie zmluvy o úvere. Z bodu 10.3 Obchodných podmienok vyplýva, že poplatok za poistenie je súčasťou mesačnej splátky úveru. Podľa bodu 4.2 zmluvy o úvere právne vzťahy neupravené ZoÚ sa riadia okrem iného Obchodnými podmienkami, Sadzobníkom poplatkov, Oznámením o úrokových sadzbách a informáciami o poistení. Podľa Sadzobníka poplatkov účinného od 1.10.2010, časť Pôžička na bývanie, položka 12, písm. c), Poistenie schopnosti splácať splátky - základný súbor poistenia pri pôžičke nad 8.500,- Eur do 17.000,- Eur vrátane, mesačná platba poistného činila sumu 13,24 Eur.

V zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov [ďalej len „zákon č. 129/2010 Z. z.“] „[n]a účely tohto zákona sa rozumie celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o

spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.“

Dikcia zákona je teda v tomto smere jednoznačná. Do celkových nákladov podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. patria: - všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere; - náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Zákonodarca použil podmieňovací spôsob pre zakotvenie povinnosti započítat' náklady na poistné do celkových nákladov úveru. Zo znenia zákona: ak spotrebiteľ musí, aby získal, je dôvodný jediný správny záver, a to tak podľa logického ako aj gramatického výkladu, a to, že ak

spotrebiteľ nemusí navyše úver poistiť, aby ho získal, nie je zákonom daná povinnosť započítať náklady na poistné do celkových nákladov úveru. Žalovaný má za to, že je zrejme, že žalobcovia sa sami rozhodli poistiť si úver. Žalobcovia slobodne uzatvorili poistenie úveru, ktoré nebolo podmienkou uzatvorenia zmluvy o úvere. Predmetné potvrdzuje jednak text zmluvy o úvere, ako aj ustanovenia Obchodných podmienok. Žalovaný má teda za to, že platby poistného neboli súčasťou celkových nákladov spojených s poskytnutím úveru a teda správne neboli zohľadnené ani v RPMN. Táto skutočnosť má zároveň vplyv aj na celkovú výšku nákladov spojených s úverom, u ktorej má žalovaný za to, že je v zmluve o úvere uvedená správne.

4) Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V časti námietok absencie rozdelenia splátky úveru na istinu, úroky a poplatky žalovaný s použitím analógie poukazuje na znenie dôvodovej správy k zákonu č. 279/2017 Z. z., ktorý zo zákona č. 129/2010 Z. z. odstránil také znenie ust. § 9 ods. 2 písm. l), podľa ktorého zmluva o úvere mala obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, ako aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR, konkrétne rozhodnutia vo veciach sp. zn. 3Cdo 146/2017 a sp. zn. 3Cdo/56/2018.

Žalovaný vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhuje, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Okresný súd Prešov rozsudkom č.k. 9Csp/28/2020 - 100 zo dňa 08.06.2020 dospel k nasledujúcim záverom:

„Podľa § 43a ods. 1 Občianskeho zákonníka - Prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

Podľa § 43c ods. 1 Občianskeho zákonníka - Včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený, alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 Občianskeho zákonníka - Prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

Zmluva je uzavretá v momente zhody (konsenzu) vôle zmluvných strán o obsahu zmluvy tým, že riadne a včasné prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobudlo účinnosť (§ 43c ods. 2 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977759&FragmentId2=3977759>>). Prijatím návrhu na uzavretie zmluvy bez zmien a doplnkov dochádza k zmluvnému konsenzu, ktorý má právotvorné účinky na vznik zmluvy. Zhoda vôle navrhovateľa a adresáta je predpokladom vzniku každej zmluvy. Zhoda vôle sa musí vzťahovať na celý obsah zmluvy. Ustanovenie § 44 ods. 2 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977765&FragmentId2=3977765>> vychádza zo zásady, že prijatie návrhu (súhlas) musí byť úplné. Podmienkou vzniku zmluvy preto je, aby návrh na jej uzavretie bol prijatý v celom rozsahu bez akýchkoľvek doplnkov, zmien a výhrad. V prípade, že odpoveď na návrh obsahuje modifikáciu obsahu, resp. dodatky, výhrady, obmedzenia či iné zmeny, považuje sa za odmietnutie návrhu ako celku, za zánik pôvodného návrhu a za splnenia podmienok uvedených v § 43a ods. 1 OZ <<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%7E/Main/TArticles.ascx&phContent=%7E/ZzSR/ShowRule.ascx&RuleId=0&FragmentId1=3977743&FragmentId2=3977743>> za nový návrh so zmeneným obsahom. V prípade protinavrhu dochádza k zmene doterajšieho postavenia subjektov, t. j. navrhovateľa a adresáta (obláta).

Súd má za to, že k vzniku zmluvy (a to čo len neplatnému) nedošlo z dôvodu podstatných rozdielov medzi ofertou a prijatím návrhu. Pre platné uzavretie zmluvy bolo potrebné, aby návrh dlžníka zmenený veriteľom bol dlžníkovi znovu predložený, k čomu však nedošlo. Na uvedenom nič nemení ani Čl. 4 body 4.1. - 4.3. Obchodných podmienok - čl. 37 - prosím opísať, ktoré v neprospech spotrebiteľa menia ustanovenia o kontraktačnom procese (§ 54 ods.1 OZ - Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa.)“

3.1. Následne OS PO vychádzajúc zo záverov slovenskej a českej judikatúry žalobou uplatnený nárok pre premlčanie zamietol.

4. Uznesením čl. 13CoCsp/47/2020 - 122 zo dňa 18.05.2021 odvolací súd rozsudok OS PO zrušil. Vo svojom rozhodnutí neuviedol, prečo okresným súdom uvádzanú judikatúru k § 107 ods.1,2 OZ aplikovať

nemožno a okresný súd dúfa, že tomu nie je preto, že by sa uvedené ustanovenia snád' v spotrebiteľskom vzťahu mali vykladať inak ako v ostatných občianskoprávných vzťahoch.

4.1. KS PO poukázal na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. II. ÚS 2460/2017 bez uvedenia jeho podrobností. OS PO zistil, že predmetné rozhodnutie uvádza, že:

„18. Stěžovatel především namítá, že právní závěr obvodního soudu ohledně promlčení jím uplatněného nároku na vydání bezdůvodného obohacení je jednak v rozporu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, jednak v něm soud dostatečně nezohlednil skutková zjištění, zejména pak právní závěry přijaté Obvodním soudem pro Prahu 4 v souběžně vedeném řízení pod sp. zn. 51 C 188/2015. Ústavní soud se s tímto hodnocením stěžovatele ztotožňuje, neboť je rovněž toho názoru, že právní závěr obvodního soudu, v němž shledal důvodnou námitku promlčení stěžovatelem uplatněného nároku, se ocitá v přímém rozporu s již ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu. Judikatura Nejvyššího soudu, na niž ostatně stěžovatel poukazuje i ve své ústavní stížnosti, je totiž v otázce běhu subjektivní promlčecí lhůty podle ustanovení § 107 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964 ustálena v tom smyslu, že "pro počátek subjektivní promlčecí doby k uplatnění práva na vydání plnění z bezdůvodného obohacení je rozhodující subjektivní moment, kdy se oprávněný dozví všechny takové okolnosti, které jsou relevantní pro uplatnění jeho práva u soudu, a není přitom rozhodné, že měl již dříve možnost dozvědět se skutečnosti, na jejichž základě si mohl učinit úsudek o vzniku bezdůvodného obohacení a jeho výši" (srov. např. rozsudky sp. zn. 30 Cdo 4499/2010 či sp. zn. 28 Cdo 3166/2009, srov. též Švestka, J., Spáčil, J., Škárková, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 609n). Současně z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že "vědomost oprávněného o tom, že se na jeho úkor někdo obohatil, a o tom, v čí prospěch k tomuto obohacení došlo, musí být skutečná, prokázaná, nikoliv jen předpokládaná" (srov. např. rozsudky sp. zn. 33 Odo 877/2001 či sp. zn. 33 Odo 766/2002). Takovou vědomostí přitom ustanovení § 107 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964 "nemíní znalost právní kvalifikace, nýbrž vědomost o všech skutkových okolnostech, z nichž lze dovodit odpovědnost za bezdůvodné obohacení" (srov. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 528/2006).

19. Obvodní soud nicméně svůj právní názor ohledně promlčení stěžovatelem uplatněného nároku založil právě pouze na předpokládané, nikoliv skutečné, prokázané vědomosti (ve smyslu citované judikatury Nejvyššího soudu) stěžovatele, kdy dovodil, že stěžovatel "musel v období od 1. 3. 2013 do 30. 9. 2013 vědět, že dochází k bezdůvodnému obohacení žalované", neboť sám "smlouvu vypověděl a následně se aktivně domáhal potvrzení platnosti výpovědi, což se také stalo (s účinností výpovědi od 28. 2. 2013)", a proto nejpozději ke dni 30. 9. 2015 uplynula dvouletá subjektivní lhůta ve smyslu ustanovení § 107 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964. Dle Ústavního soudu ovšem obvodní soud zcela pominul zásadní okolnost mající vliv na posouzení otázky počátku běhu subjektivní promlčecí lhůty pro uplatnění nároku stěžovatele a tou byla otázka platnosti, a tedy samotné existence výpovědi předmětné smlouvy ze strany stěžovatele ze dne 11. 1. 2012 (ve formě e-mailu se zaručeným elektronickým podpisem), jejíž neplatnost (pro existenci odkládací podmínky) žalovaná v probíhajícím řízení opakovaně namítala. O tom, že se jedná o zásadní okolnost, si ostatně byl vědom i samotný obvodní soud, který za účelem jejího posouzení citovaným usnesením ze dne 5. 1. 2016 řízení o stěžovatelově návrhu přerušil, a to právě do doby, než bude pravomocně skončeno řízení vedené u téhož soudu pod sp. zn. 51 C 188/2015, v němž byla otázka platnosti výpovědi stěžovatele řešena. Jak již bylo výše rekapitulováno, obvodní soud v daném řízení vydal dne 3. 5. 2016 rozsudek, v němž dospěl k závěru, že výpověď stěžovatele ze dne 11. 1. 2012 s odkládací podmínkou je "perfektním písemným právním úkonem - výpovědí smluvního vztahu" ve smyslu ustanovení § 40 odst. 4 občanského zákoníku z roku 1964, jejíž účinnost nastala ke dni 1. 1. 2013. Obvodní soud tak v daném případě přisvědčil názoru ohledně platnosti výpovědi stěžovatele vyslovenému v rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22. 9. 2014, resp. předsedy Rady ČTÚ ze dne 19. 6. 2015, byť stanovil odlišné datum její účinnosti.

20. Z uvedeného vyplývá, že přinejmenším do doby vydání rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu ze dne 22. 9. 2014 byla otázka platnosti, resp. účinnosti výpovědi stěžovatele ze dne 11. 1. 2012 mezi smluvními stranami spornou, a proto nelze akceptovat názor obvodního soudu, který dovodil, že stěžovatel musel již od samého počátku, tj. v období od 1. 3. 2013 do 30. 9. 2013 vědět, že dochází k bezdůvodnému obohacení žalované, neboť "sám smlouvu vypověděl a následně se aktivně domáhal potvrzení platnosti výpovědi". Ústavní soud je naopak toho názoru, že z uvedeného jednání stěžovatele, ale koneckonců i z jednání samotné žalované (žalovaná za platnou považovala až výpověď stěžovatele ze dne 22. 10. 2013, proto mu zasílala vyúčtování za poskytnuté služby i za následná období), spíše vyplývá, že otázka platnosti výpovědi ze strany stěžovatele byla i nadále spornou, nikoliv

tedy prokázanou a jednoznačně vyřešenou ("musel vědět"), tím spíše, že byla předmětem jiného, souběžně vedeného řízení před správními orgány, resp. obecnými soudy (viz řízení vedené pod sp. zn. 51 C 188/2015). V tomto ohledu není Ústavnímu soudu zcela srozumitelné, proč obvodní soud přistoupil k přerušení řízení o stěžovatelem uplatněném nároku do doby pravomocného skončení řízení vedeného u téhož soudu pod sp. zn. 51 C 188/2015, když jeho závěry ve svém rozhodnutí následně nijak nezohlednil."

4.2. OS PO má za to, že predmetné rozhodnutie potvrdzuje doterajšiu súdnu prax (citovanú okresným súdom v zrušenom rozsudku) a neodkláňa sa od nej. Poukazuje iba na osobitné okolnosti prípadu a to, že právna skutočnosť - výpoveď zmluvy bola predmetom samostatného konania týkajúceho sa jej platnosti a preto premlčacia lehota bezdôvodného obohatenia nemohla plynúť už od jej dania. Žiadne obdobné skutkové okolnosti v prejednávanej veci však neexistujú.

4.3. Okresný súd považuje za potrebné zacitovať najnovšiu judikatúru NS ČR (keďže pri rovnakej právnej úprave rozhodnutia NS SR k predmetnej problematike neexistujú):

NS ČR sp. zn. 28Cdo/3415/2017 - Odvolací soud uzavřel, že nárok žalobkyně na vrácení částek 55.000 Kč a 26.750 Kč vyplacených žalovanému dne 7. 11. 2003 na základě neplatných darovacích smluv, jejichž sjednáním bylo podmiňováno její přijetí do domova důchodců provozovaného žalovaným, byl coby nárok na vydání bezdůvodného obohacení ke dni zahájení soudního řízení (29. 11. 2006) v důsledku uplynutí dvouleté subjektivní promlčecí doby, jež počala běžet dnem 7. 11. 2003, již promlčen (§ 107 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, dále jen - „obč. zák.“). Dovedil totiž, že žalobkyně už v okamžiku, kdy platila uvedené částky, znala všechny skutkové okolnosti, na jejichž základě mohla dovodit, že poskytuje plnění na základě neplatné darovací smlouvy a že se uvedeným způsobem žalovaný na její úkor bezdůvodně obohacuje. Se zřetelem k námitce promlčení uplatněného nároku vznesené žalovaným tudíž odvolací soud žalobě nevyhověl.

Pro počátek běhu subjektivní promlčecí doby k uplatnění práva na vydání bezdůvodného obohacení se tedy vyžaduje skutečná (na základě provedení dokazování prokázaná) a nikoli jen předpokládaná vědomost oprávněného. K té dochází v okamžiku, kdy oprávněný zjistí takové skutkové okolnosti, které mu umožní uplatnit jeho právo žalobou u soudu. Uvedenou vědomostí přitom ustanovení § 107 odst. 1 obč. zák. nemíni znalost právní kvalifikace, nýbrž pouze skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 32 Cdo 2626/2009, a judikaturu v něm odkazovanou).

Počátek běhu dvouleté subjektivní promlčecí doby tudíž nelze v daném případě spojovat s okamžikem, kdy se žalobkyně ze sdělovacích prostředků dozvěděla o protiprávnosti postupu žalovaného v souvislosti s vybíráním peněžních prostředků za umístění a pobyt osob v domově důchodců, nýbrž již s okamžikem, kdy žalobkyně peněžní prostředky žalovanému na základě darovací smlouvy uzavřené pouze za účelem zajištění svého přijetí a pobytu v jím provozovaném domově důchodců poskytla.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/3796/2019 - Vědomostí se míní znalost konkrétních skutkových okolností, z nichž lze odpovědnost za bezdůvodné obohacení dovodit (srov. námátkou usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 2. 2015, sp. zn. 28 Cdo 4162/2014), nikoliv obeznamenost s právní kvalifikací. Oprávněný se v naznačeném smyslu o vzniku bezdůvodného obohacení i příslušné profitující osobě dozví, má-li k dispozici údaje, jež mu umožňují podat žalobu u soudu.

Mezi zmiňovaná rozhodná fakta ovšem sotva lze (vzhledem k tomu, že není vyžadována znalost právní kvalifikace, jakož ani jistota o důvodnosti uplatňovaného nároku) řadit komplexní přehled o aktuálním judikatorním vývoji v otázkách souvisejících s právním hodnocením potenciálního nároku zde aspektu pasivně věcně legitimovaného subjektu ve sporu jak naznačuje dovolatel. Moment zjištění rozhodných skutečností tudíž nemůže být spojován s okamžikem vyslovení právních závěrů k těmto určujícím faktorům soudem v příslušném řízení ani jinou práva znalou osobou.

NS ČR sp. zn. 28Cdo/1948/2018 - Ani v řešené věci tak pro stanovení počátku běhu subjektivní promlčecí doby není podstatné, kdy byl soudy vysloven a žalobkyní přijat právněkvalifikační úsudek o absolutní neplatnosti předmětného kontraktu.

5. KS v Prešove v zrušujúcom uznesení v bode 42. odôvodnenia uviedol - Na základe vyššie uvedeného tak možno dospieť k záveru, že postup súdu prvej inštancie pri vyhodnotení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty nebol správny, a teda začiatok jej plynutia bolo potrebné odvíjať od októbra 2019, kedy sa žalobcovia dozvedeli od svojej právnej zástupkyne, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu, ako to vyplýva z vykonaných dôkazov.

5.1. Okresný súd Prešov viazaný uvedeným právnym názorom tak musel vychádzať z toho, že subjektívna premlčacia lehota v prejednávanej veci neuplynula.

6. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej lehote krajský súd uviedol:

47. Odvolací súd poukazuje na závery rozsudku Súdneho dvora z 22.04.2021 vo veci C- 485/2019, z ktorého vyplýva, že zásada efektivity sa má vykladať tak, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu.

52. Aj z dôvodu takéhoto výkladu práva Európskej únie preto odvolací súd má za to, že je nutné rešpektovať citované rozhodnutie Súdneho dvora a v prejednávanej veci neaplikovať trojročnú objektívnu premlčaciu dobu.

53. Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že v predmetnom prípade súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby odvíjal od momentu preplatenia istiny žalobcami. Ako bolo už vyššie uvedené, počítanie subjektívnej premlčacej doby bolo potrebné odvíjať od žalobcami preukázaného momentu, kedy sa dozvedeli o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, t.j. od októbra 2019. Subjektívna premlčacia doba by tak uplynula v októbri 2021. Plynutie objektívnej premlčacej doby bolo potrebné odvíjať pre každé plnenie samostatne. Žalobcovia prvý krát preplatili úver dňa 09.09.2016, tzn. že pre všetky platby po tomto dátume bolo potrebné počítať plynutie objektívnej premlčacej doby samostatne. Z uvedeného tak vyplýva, že v predmetnom prípade súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď žalobu v celom rozsahu zamietol z dôvodu premlčania nároku žalobcov v subjektívnej ako aj objektívnej premlčanej dobe.

6.1. OS PO sa hodlal obrátiť na SdEÚ s otázkou „Má sa článok 47 Charty základných práv Európskej únie a princíp efektivity v spojení s rozsudkom Súdneho dvora vo veci C - 485/19 zo dňa 22.04.2021 vykladať tak, že bez ďalšieho zakladá vnútroštátnemu súdu povinnosť neaplikácie (suspendácie) vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore so zásadou efektivity?“, keďže krajský súd dospel k záveru o neaplikácii § 107 ods.2 OZ vo vyznačenej časti - „Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.“

6.2. Súd nakoniec k predloženiu predbežnej otázky nepristúpil, keďže táto už riešená bola judikatúrou neaplikovanou krajským súdom a to

ÚS SR vo veci sp. zn. II. ÚS/695/2017 - „Jedným z nástrojov systémového prepojenia úniového práva s vnútroštátnym právom členských štátov je zásada eurokonformnej interpretácie resp. nepriameho účinku smernice, ktorú Súdny dvor objasnil a s odvolaním sa na svoju predchádzajúcu judikatúru rozviedol a ďalej konkretizoval vo veci Pfeiffer a ďalší (spojené veci C-397/01 až C-403/01) tak, že "[p]ri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy špeciálne prijatej na vykonanie požiadaviek vyplývajúcich zo smernice, musí vnútroštátny súd vykladať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov tejto smernice, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok, ako aj súlad s článkom 249 tretím pododsekom ES...".

Z uvedeného vyplýva, že vnútroštátny súd je povinný zdržať sa takého výkladu vnútroštátnych ustanovení prijatých na vykonanie príslušnej smernice, ktorý by bol v rozpore s autonómnym právnym poriadkom, naopak, má usilovať o taký výklad vnútroštátneho práva, ktorý nevedie k výsledku, ktorý je v rozpore s cieľom predpokladaným smernicou. Požiadavka eurokonformného výkladu vnútroštátneho práva prijatého pre účely transpozície smernice tak predstavuje nástroj, ktorý je spôsobilý posunúť významový obsah právnej normy vnútroštátneho práva do inej roviny, a to aj bez jeho vonkajšej textuálnej zmeny, pričom pozitívnu externalitou tohto prístupu je zabezpečenie koherencie medzi vnútroštátnou a úniovou právnou úpravou.

Označená povinnosť vyplývajúca z judikatúry Súdneho dvora interpretovať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov príslušnej smernice nemá absolútnu prednosť. Limitom tejto povinnosti je zákaz takého výkladu a aplikácie vnútroštátneho práva vo svetle úniového práva, ktorý by bol contra legem. Nie je povinnosťou vnútroštátneho súdu vyplývajúcou z úniového práva aplikovať úniové právo proti zmyslu vnútroštátneho práva (contra legem), pretože inak by priznal smernici priamy účinok, na druhej strane je potrebné uviesť, že ak bude mať vnútroštátny súd k dispozícii dva rovnocenné výklady, z ktorých jeden bude súladný so zmyslom a účelom smernice a druhý nie, bude jeho povinnosťou dať prednosť tomu výkladu, ktorý je konformný so zmyslom a účelom smernice.“

Európsky súdny dvor C - 105/03 : Povinnosť vnútroštátneho sudcu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade relevantných ustanovení vnútroštátneho práva zaniká, ak nemôže vnútroštátne právo uplatniť tak, aby dosiahol výsledok zlučiteľný s cieľom tohto rámcového rozhodnutia. Inak povedané, zásada konformného výkladu nemôže slúžiť ako základ pre výklad contra legem vnútroštátneho práva. Táto zásada však vyžaduje, aby vnútroštátny súd prípadne zohľadnil vnútroštátne

právo ako celok preto, aby posúdil, do akej miery toto právo možno uplatniť tak, že dosiahnutý výsledok nebude v rozpore s cieľom rámcového rozhodnutia.

6.3. OS PO má teda za to, že KS v PO uvádzané rozhodnutie SdEÚ č. C - 485/19 neznamená zrušenie § 107 ods.2 OZ v časti týkajúcej sa 3 - ročnej objektívnej premlčacej lehoty, nemá na jeho aplikáciu a doterajší výklad žiadny vplyv a môže byť iba podnetom na legislatívnu úpravu. Uvedené ustanovenie je tak jasné a kogentné, že ho inak ako doslovne ani vykladať nemožno.

6.4. Len na okraj súd uvádza, že po prijatí rozhodnutia C - 42/15 vo veci HCS/Bírová (o tom, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nemusí obsahovať amortizačnú tabuľku) to bol práve KS v PO, ktorý tvrdil, že uvedené rozhodnutie vzhľadom na znenie zákona č. 129/2010 Z.z. nemôže mať vplyv na vnútroštátnu prax, keďže vykladá smernicu EÚ a nie právo SR a preto rozpis splátok treba ďalej vyžadovať. V prejednávanej veci však krajský súd postupuje presne opačne, pričom rozsudkom C - 485/19 nebola dokonca vykladaná ani žiadna smernica ale vágny pojem „efektivity“.

6.5. OS PO opätovne viazaný právnym názorom krajského súdu však musí postupovať tak, že objektívna premlčacia lehota v prejednávanej veci neuplynula.

6.6. Keďže úver bol poskytnutý v sume 14000 € a vrátený v sume 15381,56 €, je výška priznaného bezdôvodného obohatenia 1381,56 €.

7. Podľa § 517 ods.1 OZ - Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods.2 OZ - Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 NV SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy - Výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

7.1. Žalobca požadoval úroky z omeškania od druhého dňa po doručení žaloby žalovanému.

7.2. Splatnosť bezdôvodného obohatenia zákonom stanovená nie je a preto sa vychádza z § 563 OZ - Ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. V prejednávanej veci bola žaloba ako výzva na plnenie doručená žalovanému dňa 13.02.2020, plniť mal dňa 14.02.2020 a ak tak neurobil dňom 15.02.2020 sa dostal do omeškania a od tohto dňa patria žalobcom úroky z omeškania vo výške 5,00% ročne a nie požadovaných 9,00% ročne.

8. Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods.1 C.s.p. - O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods.2 C.s.p. - O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8.1. Žalobcovia v konaní úspešní majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.